

TERVEYSASIAA

LÄÄKÄRIT PUIJASIVAT MINUA

Wynn MacLEAN sai hormoneja, jottei hänestä tulisi niin pitkää. Kun hän oli vasta kymmenvuotias, lääkärit ymmärsivät, että hänestä tulisi pitkä. He määräsivät hänelle suuria estrogeeniannoksia. Nykyään lääkärit epäilevät, että tällainen hoito voi aiheuttaa rintasyöpää. "Mielestäni lääkärit puijasivat", sanoo Wynn, 22. Itsellään ei hänellä ole koskaan ollut estoja pituutensa vuoksi. Mutta lääkärit selittivät, että ongelmia saattaisi tulla myöhemmin. "Ajattele miltä tuntuu, kun pojat pyytävät sinua tanssimaan, ja sitten nouset pöydästä", he sanoivat. Lääkärit arvioivat Wynnin kasvavan 183-senttiseksi, sanoo Wynnin äiti, Maud Jellebo. "Vanhempansa oli vaikea panna vastaa. Vaikutti siltä, että Wynnille tulisi vaikeuksia pituutensa kanssa. Koululääkäri neuvoi kääntymään erikoislääkärin puoleen. Pohdin mielessäni sivuvaikutuksia, mutta lääkärit vakuuttivat, että valmistetta oli käytetty USA:ssa monta vuotta ilman ongelmia." Hoidosta huolimatta Wynn kasvoi 183-senttiseksi. "Olen tyytyväinen pituuteeni. Pikkusiskoni, Mia, 21, on muutamaa senttiä lyhyempi, mutta hänellekin annettiin estrogeenia."

KOEKANIININA

"Tutkimuksen aikana paikalla vilisi lääkäreitä ja muita henkilöitä. Vaikutti siltä, kuin olisin jonkinlainen koekaniini." Nykyään lääkärit pelkäävät, että tällainen shokkihoitona annettu estrogeeni lisää rintasyövän riskiä, ja he haluavat rekisteröidä nuoria, 70-luvulla hormonihoitoa saaneita naisia salaiseen syöpärekisteriin. Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa työskentelevät tutkijat haluavat yhdistää kymmenen vuoden henkilötiedot kuolinsyytietoihin ja muihin syöpärekistereihin. Ruotsin Datainspektionen'ille lähettämässään kirjeessä he pyytävät pitämään hankkeen salaisena. Tutkijat kirjoittavat: "Mielestämme ei ole puolustettavissa, että näistä kysymyksistä ilmoitettaisiin henkilökohtaisesti noille naisille, jotka ovat vielä nuoria, koska se saattaisi aiheuttaa heissä suurta levottomuutta, johon ei voida samalla antaa vastausta, eli ei ole mitään tietoa heille välitettäväksi". Tutkijat vakuuttavat, että tietoja säilytetään tyydyttävällä tavalla."

ON OIKEUS TIETÄÄ

Wynn ja Mia ovat sitä mieltä, että heillä on oikeus tietää, mikäli he kuuluvat jonkin tutkimuksen piiriin, vaikka he siitä pelästyisivätkin. He kertovat kumpikin saaneensa kyselylomakkeen kotiin postitettuna, ja että heidät oli kutsuttu sairaalaan haastatteluihin, jotka oli tarkoitus nauhoittaa. Ei kuitenkaan ole varmaa, kuuluvatko tytöt tähän salaiseen rekisteriin, koska Wynnin hoito aloitettiin noin vuonna 1980, ja Mian muutamaa vuotta myöhemmin. Mahdollisesti heille annetut estrogeeniannokset ovat olleet pienempiä kuin ne, joita annettiin 1970-luvulla."

***

SOKERITAUDIN PEHMEISTÄ HOITOKEINOISTA

kirjoittaa prof. Antti Arstila Nykyposti-lehdessä:

Käsitykseni mukaan nuoruustyyppin sokeritauti puhkeaa usein tilanteissa, joissa lapsen terveys syystä tai toisesta on heikentynyt. Nopea fyysinen kasvu saattaa olla tällainen altistava tekijä. Kun koululaiset kasvavat usein kymmenenkin senttiä vuodessa, seurauksena on elimistön pitkäaikainen rasitustilanne. Mikäli kasvuvaiheeseen liittyy samanaikainen liiallinen fyysinen rasitus, esimerkiksi urheilun muodossa, nämä kaksi tekijää saattavat saada aikaan myös sokeritaudin puhkeamisen. Viimeisen naulan nuoruustyyppin sokeritaudin puhkeamiseen lyö usein sairastettu virusinfektio."

Professori Arstila tunnetaan erityisesti hivenaine- ja vitamiinilääkärinä, joita hän artikkelissaan suosittelee. Hän vastaa neuvontapuhelimessa 0600-90 112 (11,96 min + ppm) ja myös numerossa 040-565 9123.

***

SUOMALAINEN LAPSI TERVE KUIN PUKKI?

Yllä mainitun otsikon alla kirjoitetaan ME-lehdessä marraskuussa 1999 mm. seuraavaa:

JALKAVAIVAT

Jopa 30 % helsinkiläislapsista kärsii epäsopivien kenkien aiheuttamista vaivoista. Pienille pojille ostetaan helposti liian isot ja tytöille liian pienet kengät."

***

KASVUA EI PIDÄKÄÄN PIISKATA?

Viime vuosina on saatu tutkimustietoa, jonka mukaan sikiökauden ravinnonsaannilla olisi aikuisikään ulottuvia seurauksia. Esimerkiksi äidin huono ravitsemustila tai istukan vajaatoiminta voivat johtaa sikiön kasvuhäiriöön, joka yhdessä perimän ja elämäntapojen kanssa vaikuttaa sairauksien puhkeamiseen aikuisena."

LL Tom Forsénin Helsingin yliopistossa tekemän väitöskirjan mukaan syntymälaihat ovat muita suuremmassa vaarassa sairastua sepelvaltimotautiin ja aikuisiän diabetekseen. Sairastumisriski lisääntyy entisestään, jos nämä lapset myöhemmin kasvavat nopeasti."

Koska nopea kasvu lisää tautien esiintyvyyttä, kasvun jarruttaminen lapsuusiässä voisi vähentää sairastumisriskiä. Tämä muuttaa nykyistä lääketieteellistä ajattelutapaa, jonka mukaan heikosti kasvava yritetään saada kasvamaan nopeammin ja saavuttamaan muita lapsia."

HYVÄ TERVEYS -LEHTI 3/2000

***

Antti Arstila
44-99